

Grška zbornica razpravlja o novi ustavi
ATENE, 19. Zbornica je pričela razpravljati o novi ustavi. Predsedem pa se je obravnavalo vprašanje senata, čigar ustanovitve so jako vroče zagovarjali republikanci.

Ekumenski patrijarh Gregorij umrl
ATENE, 19. Predsednik je naznanil narodni skupščini smrt ekumenskega patrijarha Gregorija. Danes se je vršila v stolni cerkvi zadušnica za pokojnikom. Listi objavljajo dolge osmrtnice o patrijarhu ter pravijo, da je bil Gregorij prvi carigradski patrijarh, ki je bil izvoljen pod novim turškim režimom.

Grški zastopnik v Sofiji predal noto radi umora treh Grkov

SOFIJA, 19. Uradno poročilo pravi, da je grški zastopnik v Sofiji predal bolgarski vladi noto, ki se tiče umora treh Grkov v Stalimaki. Noto se bavi le s pojasnjevanjem dogodka ter izraža nado, da bo vlada ukrenila potrebne odredbe, da se krivci strogo kaznujejo. Bolgarsko uradno poročilo pravi, da bolgarska vlada globoko obžaluje ta incident ter je odredila vse potrebno, da se izsledijo krivci. Kar se tiče zaščite narodnih manjšin v Bolgariji, je ista boljše zasigurana kot v drugih državah.

Francoska politika napram Rusiji

Herriotove izjave o vatikanski politiki

PARIZ, 19. Zborniška komisija za zunanje zadeve se je sestala pod predsedstvom Louchera. Ministrski predsednik je govoril o principih svoje politike napram sovjetski Rusiji. Obrazložil je gospodarske in politične razloge, zaradi katerih je priznala francoska vlada sovjetsko vlado. Pripomnil je, da je komisija za proučevanje ruskega vprašanja pod predsedstvom senatorja Monzie enodolno sklenila priznanje sovjetske Rusije de jure. Herriot je nato orisal smernice, po katerih se bodo vršila s poudarjenim rusko-francosko pogajanjem. Glede vatikanskega poslanstva je izjavil, da hoče v prvi vrsti ločiti duhovne probleme od prosvetnih. Dodal je, da odgovarja taka politika tradicijam republikanske Francije.

Komisija, ki bi morala razpravljati o predlogu komunističnega poslanca Cachina, da odpošlje francoska zbornica pozdrav ruskemu narodu, je sklenila po navodilih vlade, da se ne odobri predlog navedenega poslanca, kajti slične brzojavke je odposlala francoska vlada sovjetski Rusiji v trenutku, ko je priznala de jure sovjetski režim.

Francoski senat odklonil amnestijo kapetana Sadoula

Prenos Jauraesa v Pantheon

PARIZ, 19. S 175 glasovi proti 66 je senat odobril kredit v znesku 650 tisoč frankov v svrhu prenosa Jauraesa v Pantheon. Danes je senat nadaljeval tudi diskusijo o amnestijskem načrtu. S 189 glasovi proti 104 je odklonil amnestijo, ki jo je vlada predlagala za one, ki so bili obsojeni in kontumacijski v posebno za kapetana Sadoula, ki je dezertiral k sovjetom, in revolucionarnega pisatelja Guilbeau.

Program bližajočih se rusko-francoskih pogajanj

PARIZ, 19. Glede izjav, ki jih je podal Herriot komisiji za zunanje zadeve, pravi list "Petit Parisien", da je ministrski predsednik naglašal tudi sledeče: V Aziji, v francoskih kolonijah razširjajo boljševski propagando, ki jo mora Francija od blizu močiti. Program francosko-ruskih pogajanj, ki se pričnejo 10. januarja, je naslednji: 1. Revizija pogodb, sklenjenih s prejšnjimi ruskimi vladam; 2. diplomatske, konzularne klavzule, privilegiji in imuniteta; 3. potni listi obeh držav; ureditev medsebojnih državnih interesov, vojne odškodnine, zasebnih interesov v Franciji in Rusiji; 4. izvajanje državnih zakonov. Herriot je tudi priznal, da Poljska in Rumunska, s katerima se je francoska vlada posvetovala glede rumunskega vprašanja, nista nikakor nasprotovali priznanju sovjetske Rusije s strani Francije.

Načelnik nemške trgovske delegacije v Parizu

PARIZ, 19. Danes je prispel iz Berlina načelnik nemške trgovske delegacije Trudeburg. Zdi se, da se bodo pogajanja med nemškimi in francoskimi delegati za sklenitev trgovskega dogovora zopet pričela.

Britanska vlada prosi društvo narodov, da preloži razpravljanje o razorožitvi

ZENEVA, 19. Britanska vlada je poslala tajništvo Društva narodov noto, v kateri prosi, da se svet Društva narodov, ki se sestane decembra meseca v Rimu, za enkrat ne bavi s protokolom o razorožitvi in varstvu. Svojo prošnjo utemeljuje britanska vlada z izjavami, da se sama v veliki meri peša s vprašanjem razorožitve in varstva in baš radi tega si šteje v dolžnost, da o tem predmetu razpravlja tudi z dominijoni, brez katerih ne bi mogla v navedenem slučaju ničesar sklepati.

Britanska vlada ne zavrača razorožitvenega protokola

LONDON, 19. Agencija Reuter pravi: Prošnja, ki jo je poslala britanska vlada Društvu narodov glede odločitve proučevanja protokola o razorožitvi, ne pomeni, da se zavrača tozadevni protokol, temveč angleški ministrski predsednik in tajnik za zunanje zadeve si želita le več časa, da proučujeta vprašanje razorožitve v tesnem sporazumu z dominijoni. Saj je popolnoma jasno, da se tako važnega vprašanja ne more proučiti do meseca decembra, ko se sestane svet Društva narodov.

Sovjetska vlada priznala francoskega veleposlanika v Moskvi

PARIZ, 19. Vlada Zveze sovjetskih socialističnih republik je objavila odobritev imenovanja Jean Hebettesa za francoskega veleposlanika v Moskvi.

Pogrešan portugalski letalec

CHERBOURG, 19. Preteklo soboto je odpotoval iz Rotterdam na Portugalsko v hidroplazu portugalski letalec Sacadica Gabral. Dosedaj ni bil nikoli poročil o letalcu. Včeraj je nekadašnja pripeljal v Ostend ostanke letala, ki ga je našla v Rokavskem prelivu.

Avstrijski državni kancelar se posvaja z velenemci

UGIBANJE O NOVI VLADI IN NJENE SMERNICE
DUNAJ, 19. Novi državni kancelar dr. Ramek je nadaljeval danes pogajanja z velenemci. V parlamentarnih krogih vlada nazirajo, da se bo posrečilo pridobiti velenemsko ljudsko stranko za nov kabinet. Obstaja velika verjetnost, da bodo do sedenja ministra, kancelarjev namestnik dr. Frank, ki je v važnih zadevah večkrat z velikim uspehom zastopal dr. Seipel-a, in dr. Schürff ohranila svoje mesto. Ako se to v resnici zgodi, bi bil s tem dosežen dvojni uspeh, ker se velenemci, kakor zatrjujejo, protivijo politiziranju uprave in morejo nikakor dovoliti federalizacije v prevelikem obsegu.

Ministrstvo bi imelo torej sledeče lice: Državni kancelar dr. Ramek, finančni minister dr. Ahrer. Poročila, ki pravijo, da prevzame novi kancelar tudi posle zunanjega ministra, ne bodo točna, kajti kancelar ne more poleg svojih dolžnosti, ki zahtevajo mnogo energije, vršiti tudi naloge ministra za zunanje zadeve. Niti dr. Seipel se ni upal prevzeti takih dveh bremen. V parlamentarnih krogih se govori, da bo dr. Mataja prevzel mesto zunanjega ministra, čeravno se je dosedaj branil. Kancelarjev namestnik postane dr. Frank, trgovski minister pa dr. Schürff. Za ministra za socialno skrbstvo bi prišel v poštev dr. Resch, kar bi se smatralo kot nekaka kompromisna socialnim demokratom. Vojni minister Vaughan in prosvetni minister Schneider bi ostala na svojem mestu. Domneva se, da novo ministrstvo ne bo reševalo vprašanja upravne reforme in odlašalo med državno zvezo in posameznimi pokrajinami na tako radikalen način kakor prejšnja Seipel-ova vlada.

Bombni atentat na poveljnika egiptovskih čet General Leestack težko ranjen - Atentatorji zbežali

KAIRO, 19. Danes ob 11.45 je bil izvršen na poveljnika egiptovske vojske Leestack-a bombni atentat v trenutku, ko je imenovan zastopil poslopje vojnega ministrstva. Bomba ni eksplodirala. Atentatorji so pričeli nato streljati s samokresi na Leestacka in njegovo spremstvo. Ranjeni so bili njegov pomočnik, šofer in en policijski agent. Leestack je bil težko ranjen v prsa. Odpeljan je bil v nevarnem stanju v bolnico.

Španski general padel v Maroku

MADRID, 19. Iz Maroka je prispela vest, da je padel general Serrano, baje ga je zadel krogla, ki je slučajno priletela za bojno črto.

Ratifikacija konkordata med Bavarsko in Vatikanom

MONAKOVO, 19. Danes je bil predložen deželni zbornici predlog za ratifikacijo konkordata med Bavarsko in sv. stolico.

Coolidge je imenoval Mac Murray-ja za državnega tajnika

WASHINGTON, 19. Predsednik Coolidge je imenoval Mac Murray-ja za pomočnega državnega tajnika. — Mac Murray je bil od 1. 1919 ravnatelj za zadeve skrajnega vzhoda v državnem uradu za zunanje zadeve.

Zrakoplovni promet med Londonom in Bombayem

LONDON, 19. Načelnik oddelka za civilno zrakoplovstvo Sefton Branner odpoštuje v zrakoplovu v Indijo, da prouči vprašanje zrakoplovnega prometa med Londonom in Bombayem.

Zgodovina se ponavlja

Umor poslanca Matteottija je takoj silno poostiril odnose med večino in manjšino. Vsi poslanci, ki so odločni nasprotniki fašizma, a deloma tudi taki, ki ga načelno niso zamerili, so že v zadnjem parlamentarnem zasedanju glasno zahtevali od ministrskega predsednika, naj razpusti fašistovsko milico ter vzpostavi zakonitost. Sistematično kršenje zakona od strani vlade in njenih pristavev — tako je trdila manjšina — je dospelo do viske. Manjšina je naglašala, da so vsi patriotski elementi v državi, ki smatrajo spoštovanje zakona za predpogoj in jamstvo vsega kulturnega napredka, resno vznemirjeni in v velikih skrbih za bodočnost domovine.

Ta enodolna in odločna nastop manjšine, in pa silno ogorčenje, ki je zajelo vso italijansko javnost, čim je doznala za strašni zločin, sta spravila tudi ministrskega predsednika iz ravnotežja in zdelo se je nekoliko časa kakor da se mož hoče udati ter izvesti — četudi ne na mah, pa vsaj postopno — toli obetovano normalizacijo. Ali, ko se je prvo razburjenje nekoliko poglobilo in je vlada prišla do sapa, se ji ni nič več mudilo, da bi ustregla zahtevam opozicijskih strank, najmanj pa da bi normalizacijo raztegnila na razpust milice. Ministrski predsednik je marčev v svojih pogostih govorih pred javnostjo tekom zadnjih mesecev dokaj jasno izjavljal, da nikakor ne misli ustreči tej glavni zahtevi svojih nasprotnikov. Sprito takih izjav so se malone vse nefašistovske stranke strnile v opozicijski blok, ki je naznanil vladi, da se ne bo udeleževal razprav v zbornici ter da ostane izven parlamenta vse dotlej, dokler ne izvede vlada stroge normalizacije. Ta protest odmeva tudi iz glasov združene opozicije na italijanski narod povodno otvoritve sedanjega parlamentarnega zasedanja.

Listi so začeli pisati, da se je opozicija "umaknila na Aventino", da neče ostaviti Aventina do povrnitve poverenosti normalnih razmer v državi kljub vsem vabilom ministrskega predsednika na sodelovanje.

id. Ker se je gotovo ta in oni naših citateljev vprašal, kaj neki pomeni ta "umak na Aventino", naj opozorimo, da je izraz izšlo zgolj metafora (nekaka pripodoba), sloneča na zgodovinskih dogodkih v starem Rimu.

Prebivalstvo mesta Rima se je že za časa kraljev delilo v dva sloja: plebejce in patricijce. Prvi so bili prisiljeni, navadno pripadniki podjarmljenih ljudstev, drugi pa avtohtono naseljenje starega Rima. Patriciji so imeli vso moč v svojih rokah. Opravljali so vse javne službe, sodili po svoji volji svoje nižje sodržavljane ter so bili izključni uživalci državnih zemljišč, ki so jih plebejcem dajali v zakup proti visoki zakupnini. Za časa pogostih vojen je patricij izročal svoje polje, svojim klijentom v obdelovanje, dotim je moral plebejec neobdelano zapustiti, ali celo prodati svoje skromno posestvo, da je pokrtil trošek bivanja v taboru. Kajti oboroževati in preživljati se je moral vsak vojak sam. Država mu ni dala niti toliko, da bi se enkrat otešal. Ako je plebejec potreboval pomoči, ki mu jo je patricij navadno naklonil. Toda za kako cenol? Za izposojeni denar je moral plačevati visoke obresti in najmanjša zamuda v odplačevanju teh obresti je imela za posledico, da je njegovo posestvo prešlo v last upnika. Kadar ni imel ničesar, kar bi dal v zastavo, je revež prodal svoje — otroke za suženj. In kadar je izčrpal tudi to sredstvo, zastavil je svoj lastni život, da si le ohrani življenje! Požretnost in lakomnost patricijev ni poznala mej. Pehali so svoje dolžnike v ječe ter jih obsojali v prisilno delo ali tlačanstvo. Skupna stiska in nadloga sta vzdrnila slednjič plebejce. Ko so se Rimljani po izgonu kralja Tarquinija zapeli v vojno z Latini (501. pred Kr.), so se plebejci branili prijeli za orožje, razsajeni zaradi nečloveškega ravnanja z njimi. Patriciji si niso znali drugače pomagati iz zagate, nego da so za dobo 10 mesecev na mesto konsulov in drugih uradnikov imenovali diktatorje ali vojvode, ki so mu poverili vso oblast v državi. Rimljani so se dobro zavedali, da je diktatorstvo nevarna igra, kajti dogodilo bi se lahko, da se zmagovalni vojvoda polasti oblasti ter si dene na glavo kraljevo krono. Zaradi tega so se le v skrajni sili zatekali k diktatorstvu.

Nenavadni ukrep patricijev je uspel. Preplašeno ljudstvo je zgrabilo za orožje in preprečilo sovražnika. Namesto pa, da bi se bili plemiči obdolžili postržovalnim plebejem, so postopali proti njim še huje in strožje, kar je izzvalo v Rimu velike nemire. To ugodno priliko so podvržena ljudstva okoli Rima porabila, da se otresejo jarma. Rim je hitel z razpisovanjem naborov. Uzaljeni plebejci pa so se patricijem rogali, češ naj se le sami gredo vsklovat, ko hočejo tudi oni sami uživati sad zmage. Ta zasmehovalni odgovor plebejcev je sprvil njih nasprotnike v veliko zadrego. S prošnjami in obljubami so skušali pregovoriti spuntano ljudstvo. Obljubljali so mu popolni popust vseh dolgov. Plebejci so se tudi takrat dali premamiti. Udarili so na sovražnika ter izvajali sijajno zmago. Tudi ta napor ljudstva bi bil ostal brezuspešen, če bi se bilo vse steklo po volji plemičev, ki so popolnoma pozabili na dane obljube, čim je bila nevarnost odstranjena: staro zatiranje se je začelo vnovič s še hujsko strogostjo.

Prevarjeno ljudstvo pa se takrat ni udalo, marveč se je oprijelo sredstva, ki je vzbudilo v vrstah patricijev strah in trepet. Z orožjem v roki in vojnimi znaki na čelu se je umaknilo na Aventin, enega izmed gričev, na katerih sloni deloma še današnji Rim, ter se je tu utaborilo.

Zgodovinarji označujejo ta korak plebejcev za prvo "secessio plebis" (ločitev ljudstva). Patriciji so poslali v naglici posebno odposlancev za njimi, ki naj bi jih pregovorili k povrnitvi. Ljudstvo je izjavilo, da je pripravljen na to, toda le pod temi-le pogoji: popust vseh dolgov, svoboda vsem dolžnikom v ječah, priznanje pravice do izvolitve zastopnikov ljudstva iz svoje srede, takozvanih tribunov, ki naj varujejo koristi ljudstva ter da nasprotujejo vsakemu ukrepu senata, ki bi temu škodoval. (Veto). Patriciji so sprejeli vse te pogoje. Odslej je "plebs" v nadaljnjih borbah s patriciji, ki pa so še dvakrat zahtevali, naj se ljudstvo umakne na Aventin, stopala od zmage do zmage, dokler si ni priborila popolno ravnopravnost (leta 300. pred Kr.). Razveljavila prepovedi ženitve med patriciji in plebejci je bil eden zadnjih uspehov tekom dvestoletne borbe. Odslej dalje so se patriciji polagoma popolnoma stopili s plebejci in namesto starega patricijata so stopili "nobiles", ki so imeli v svoji sredi potomce enih in drugih.

Pred zaključkom teh črtic moramo opozoriti, da nekateri zgodovinarji trdijo, da se ljudstvo ni izseljevalo na grič Aventin, ampak na "Mons sacra" (sv. goro), ki se nahaja med rekama Tiberom in Arnjem, nekoliko kilometrov od Rima. To razliko v mnenjih učenjakov razlaga dejstvo, da so tedanji dogodki v marsičem zamotani in nejasni. Vsekakor pa so ti dogodki iz starega Rima poučni tudi za sedanje borbe v Italiji.

Razdelitev naše pokrajine v šolska okrožja in didaktična ravnateljstva

V zadnjem članku z naslovom "K novemu šolskemu upravnemu sistemu" smo omenili, da se je razdelitev šolskih okrožij izvršila pri zeleni mizi, ker se niso upoštevale prejšnje meje. Tudi pri razdelitvi didaktičnih ravnateljstev se opaža ista površnost, oziroma mehanična razdelitev brez principijelnih vidikov. V naslednjem podajemo razdelitev okrožij v didaktična ravnateljstva. Navedli bomo samo ona okrožja, v katerih živi naše ljudstvo.

III. okrožje (zunanje) s sedežem v Trstu. Didaktična ravnateljstva.

1. Sedež: Milje. Šole: Milje, Dolina.
2. Sedež: Sežana. Šole: Sežana, Avber, Lokve, Naklo, Povir, Rodik, Veliki Repen, Storje, Gorenje Vreme, Spodnje Vreme, Sinadole, Famlje, Herpelje-Kozina, Tomaj.
3. Sedež: Nabrežina. Šole: Nabrežina, Dutovlje, Kopriva, Skopo, Zgonik, Šempolaj, Slivno, Devin, Mavhinje.
4. Sedež: Tržič (Montalcone). Šole: Tržič, Dobrdo, Sela, San Canzian d'Isanzo.
5. Sedež: Komen. Šole: Komen, Gabrovica, Gorjansko, Škrbina, Temnica, Vojštica, Pliskovica, Brestovica, Kobilja glava, Veliki dol.
6. Sedež: Rihemberk. Šole: Rihemberk, Štjak, Dornberg, Stanjel, Šmarje.
7. Sedež: Koper. Šole: Koper, Marežice, Dekani.
8. Sedež: Isola. Šole: Isola, Pomjan.
9. Sedež: Ajdovščina. Šole: Ajdovščina, Sv. Križ, Lokavec, Budanje, Kamnje, Dol, Otica, Erzelj, Gabrije, Goče, Podraga, Velike Zablje, Sturije, Ustje, Vrhopolje, Vrtovin, Skrilje.
10. Sedež: Vipava. Šole: Vipava, Laze, Planina, Col, Podkraj, Št. Vid, Slap, Vrabce.

IV. okrožje s sedežem v Polju. Didaktična ravnateljstva.

1. Sedež: Dinjan. Šole: Dinjan, Baršana, Sanvincent.
2. Sedež: Čres. (neizpolnjeno v uradnem seznamu).
3. Sedež: Mali Lošinj. Šole: Mali Lošinj, Veliki Lošinj, Ossero.
4. Sedež: Labin (Albona). Šole: Labin, Berseč.
5. Sedež: Sušje. Šole: Sušje, Valdarsa. Šole: Sušje, Boljun, Zminj, Draguč.

V. okrožje s sedežem v Volosko-Opatiji. Didaktična ravnateljstva.

1. Sedež: Volosko-Opatija. Šole: Volosko, Opatija, Matulje.
2. Sedež: Trnovo. Šole: Trnovo, Janezovo, Brdo, Jablanica, Celje, Knežak, Kivolčev, Prem, Ratečevo, Zagorje, Smerje in Bistrica.
3. Sedež: Postojna. Šole: Postojna, Bukovje, Kačja vas, Košana, Št. Peter na Krasi, Šmihel, Slavinja.
4. Sedež: Senožeče. Šole: Senožeče, Laze, Hrenovica, Dolenja vas.
5. Sedež: Podgrad. Šole: Podgrad, Jelšane, Materija.
6. Sedež: Lovrana. Šole: Lovrana, Veprinac, Mošćenice.

VI. okrožje s sedežem v Rovinju. Didaktična ravnateljstva.

1. Sedež: Rovinj. Šole: Rovinj, Kanfanar, Valle d'Istria.
2. Sedež: Pazin. Šole: Pazin, Antinjan.
3. Sedež: Buzet. Šole: Roč, Slum.
4. Sedež: Buzet. Šole: Buzet, Roč, Dane.
5. Sedež: Buje. Šole: Buje, Grižnjani, Opatelj, Mbtovun.
6. Sedež: Umag. Šole: Verteneglio, Citanova.

7. Sedež: Poreč. Šole: Poreč, Orsera, Vižnjan, Vižnada.

VII. okrožje s sedežem v Vidmu; 12 didaktičnih ravnateljstev.

IX. okrožje s sedežem v Tolmezzu; 13 didaktičnih ravnateljstev.

X. okrožje s sedežem v Gorici. (Mestne šole so v upravi občine).

Didaktična ravnateljstva.

1. Sedež: Gradiska. Šole: Gradiska, Corona, Fara, Mariano, Moraro, Sagrado.
2. Sedež: Romans. Šole: Romans, Versa, Vilse, Medea, Chiopris, Tapogliano.
3. Sedež: Kormin. Šole: Kormin, Brazzano, Dolenja, Moša, S. Lorenzo di Mossa, Capriva.
4. Sedež: Oglej. Šole: Oglej, Fiumice, Terto.
5. Sedež: Kojsko. Šole: Kojsko, Biljana, Medana, Kožbana.
6. Sedež: Miren. Šole: Miren, Opatjesela, Štandrev, Vrtojba, Št. Peter pri Gorici, Prvačina, Renče, Vogrsko, Sovodnje.
7. Sedež: Ronchi. Šole: Ronchi, Staranzano, S. Pier d'Isanzo, For'iano, Turriaco.
8. Sedež: Sempas. Šole: Sempas, Ozeljan, Osek, Vitovlje, Trnovo, Krnica, Gojače.
9. Sedež: Solkan. Šole: Solkan, Steverjan, Podgora, Ločnik, Gargano.
10. Cervignano.
11. Aiello.
12. Latisana.
13. S. Giorgio di Nogaro.

XI. okrožje s sedežem v Tolminu. Didaktična ravnateljstva.

1. Sedež: Tolmin. Šole: Tolmin, Volče.
2. Sedež: Kanal. Šole: Kanal, Avče, Anovo, Ajba, Bate, Deskle, Kal, Ročinj, Banjšice sv. Duha.
3. Sedež: Kobarid. Šole: Kobarid, Brežin, Kred, Drežnica, Idersko, Livek, Libušnja, Sedlo, Trnovo.
4. Sedež: Sv. Lucija. Šole: Sv. Lucija, Grahovo, Ponikve, Cepovan, Tribuša, Lokavec.
5. Sedež: Idrija. Šole: Idrija, Spodnja Idrija, Ledine, Dolek, Cekovnik, Crnivr, Vojsko.
6. Sedež: Cerklje. Šole: Cerklje, Sentviška Gora, Sebelje.
7. Sedež: Bovec. Šole: Bovec, Log, Česotica, Česotški Log, Srpica, Soča, Trenta.
8. Sedež: S. Pietro al Natissone. Tacetto, Savogna, Rodela.
9. S. Leonardo. Drenchia, Grimacco, Sdregna.

Za mesta z avtonomno šolsko administracijo, kakor se imenujejo v uradnem jeziku, so imenovani še takozvani častni nadzorniki. Take nadzornike imajo Trst, Gorica, Videm.

Gorenja razdelitev je še pomanjkljiva. Vsemu delu se vidi, da je bilo v naglici izvršeno in pri zeleni mizi, kar lahko razvidi vsakdo, ki se kolikšak spozna v naših krajih. Ze tukaj je birokratizem reševal ta del šolskega vprašanja daleč od življenja.

DNEVNE VESTI

Polom banke „Adriatica“

Glasi lo bojevnikov in pobablencev v Juljski Krajini. „La Frontiera“, je stavila županu Pitacco kotljivo vprašanje: kdaj je prav za prav odstopil od predsedstva „Banke Adriatica“ in iz katerih razlogov? Na to vprašanje je dal župan v bolonjskem listu „Resto del Carlino“ pojasnilo, da je odstopil po dveh mesecih predsedstva. Tisto pojasnilo pa ni nič govorilo o razlogih. Zato je rečeno glasilo v svoji številki od 10. novembra ponovilo vprašanje: zakaj je župan Pitacco odstopil od predsedstva banke. To vprašanje je — je naglašala „Frontiera“ — opravičeno tembol, ker je sicer navada, da predsednik ostaja na svojem mestu od obnega zbora do obnega zbora, torej eno leto. Župan Pitacco je moral torej imeti svoje posebne razloge. Te bi moral povedati! Pa ne Bolognezem, ampak naravnost Tržancem!

Omenjeno pojasnilo pravi, da je župan Pitacco obvestil pristojno mesto o svojem nastopu. „Frontiera“ pa meni, da je s tem izrečena težka obtožba na račun tistega pristojnega mesta. Kajti — tako pravi — če je to mesto poznalo razloge, radi katerih je župan Pitacco odstopil od predsedstva banke, zakaj ni posege vmes in storilo svojo dolžnost? Na vprašanje, zakaj je odstopil, nadovezuje glasilo bojevnikov nadaljnje vprašanje: koga je obvestil o svoji demisiji? Potem: Kdaj je odstopil? Ali res, kakor naglašala on, dne 30. septembra 1923, ali pa še le 15. februarja 1924, kakor je razvidno iz trgovskega registra?

V svoji številki od 17. novembra očita „La Frontiera“ županu Pitacco med drugim tudi to, da ni hotel sprejeti zastopnikov osleparjenih upnikov, ki so hoteli pri njem, županu tržanskem in predsedniku banke, dobiti vsaj moralno podporo, če že ne gospodarske.

Po splošni sodbi znaša premoženje krivih in odgovornih upravnih svetnikov okoli 120 milijonov, torej najmanj se enkrat toliko, nego znaša deficit banke. Tem nujnejša je dolžnost vlade in posebno sodnje, da ugotovita premoženje upravnih svetnikov ter njihove kazenske in civilne odgovornosti in da zagotovita iz tega imetja poravnava neizmerne škode, ki grozi vložnikom. To sta dolžni ugledu denarnih zavodov, pa tudi — svojemu!

Naj dodamo še vest, ki jo je prinesel včerajšnji „Piccolo“, da je bil v Milanu aretirani bivši ravnatelj banke Adriatica, cav. Alessandro Alessandrini. Ta gospod je pred kakimi petimi meseci odtegnil našemu mestu svojo — dragoceno navzočnost. Odkuril je v Milan, kjer je zopet našel toplo gnezdo v podružnici Banco di Roma. Te dni je bil došel v Trst vsled poziva preiskovalnega sodnika. Njegova aretacija pa da ni v zvezi samo s splošnim razvojem stvari pri banki, marveč da je še posebej odgovoren tudi pri dejanjih, ki so prikrivali resnično stanje banke. Sedaj je pod ključem in se pripravljajo na neljubo pot v Trst na razpogo tukašnje sodne oblasti.

Slednjič vprašamo izvestne goriske gospode: zakaj ne uložijo ovadbe tudi proti dr. Willanu in dr. Slaviku, če so že tako trdno uverjeni o njuni skrivdi, kakor kričijo v svet? Hic Rhodus, hic salta — o lažnivci!

— Iz uradnega lista kraljevine, Uradni list „Gazzetta Ufficiale“, je objavila sledeči kr. odlok: Rok, določen s čl. 19. odstavka 3. zakona od 13. junija 1912, št. 555 o italijanskem državljanstvu, ki je bil razglašen na nove pokrajine s kr. odlokom od 7. junija 1923, št. 1245 je podaljšal za eno leto po stopu priču očega odloka v veljavo. Podaljšanje roka velja za izomske državljane, bivajče na tem ozemlju, ki imajo pravico izbirati med državljanstvom Italije ali druge države v smislu št. 2. in 3. čl. 3. omenjenega zakona od 13. junija 1912. Podaljšanje ne velja za ene tujece, katerih državljanstvo je določeno po vojnih pogodbah. Odlok stopi takoj v veljavo.

Finančno ministrstvo je izdalo odlok o obrestih od predjumov na vojno odškodno. Cl. 1. pravi: Od predjumov, danih v smislu čl. 2. namestniškega odloka od 24. marca 1919, št. 497, od zavodov, ki so bili v to pooblašteni, na račun povrnitve vojne škode in glede katerih bo do 31. decembra 1924. izdan končno veljaven ukrep za likvidacijo, preneha rok plačevanja obresti, predvidenih v čl. 7. omenjenega odloka, dne 1. januarja 1925. Glede predjumov, ki 31. decembra 1924. ne bodo še končno likvidirani, poteče rok plačevanja obresti z dnem ukrepa o končni likvidaciji. Istočasno preneha glede dotičnih predjumov tudi rok plačevanja obresti v prid državi blagajni, o katerih je beseda v čl. 6. odloka od 24. marca 1919, št. 497.

— Težkoče pri izplačevanju pokojnin. Podminister za finance Spezzotti je poslal predsedniku tukašnje agencije državni upokojencev pismo, v katerem odgovarja na prošnjo upokojencev, da bi se pokojnine izplačevale po pošti. Podminister Spezzotti pravi, da je finančna uprava storila vse, kar je bilo v njeni moči, da bi se pri tržinski kr. zakladnici našel dovolj obsežen prostor, tako da bi bilo izplačevanje olajšano. Posredovalo se je nadalje pri Banco d'Italia, da bi dovolila izplačevanje s poštnimi nakaznicami za upokojence, ki stanujejo v oddaljenih krajih kakor na Kjadinu, Koloniji, v Roculu, pri Sv. Andreju itd. Prošnjo, da bi se pokojnine izplačevale tistim, ki ne morejo sami priti ponje, na podlagi podpisa overovljenega po kr. preturi namesto na podlagi rednega pooblastila, se ni moglo ugoditi, ker je v nasprotju z obstoječimi zakoni. Opozorja pa se, da izplačujoči uradnik v smislu čl. 422. pravilnika o splošnem računovodstvu sme sprejemati pobutnice upokojencev na posebnem listu, ako jih prinese znana oseba, ne da bi bilo potrebno, da se čaka druga lista.

— Bivši jetniški pazniki se opozarjajo, da se ima na podlagi sporočila pravosodnega ministrstva od 3. novembra 1924, št. 63493 štiritipinska nakazila na stare pokojnine smatrati za začasna, dokler se povolno ne rešijo prošnje za njih končno izenačenje.

— S Kontovela. V našem uradništvu se je predstavilo odposlanstvo kontoveljskih domaćinov, ki nas je zaprosilo, da objavimo v imenu tamkajšnjih starišev sledečo izjavo. Glasilo italijanske komunistične stranke „Delo“ je objavilo v svoji zadnji številki daljši dopis s Kontovela, v katerem razlagajo takozvani kontoveljski komunistični vaščani svoje nazore o veri. Da se izognemo nesporazumom, moramo že sedaj pribiti sledeče: Ako imate na Kontovelu komunistične vaščane, o katerih pripoveduje ubogo „Delo“ z namenom, da

bi sleparilo in navduševalo svoje nepoučene bralce, jih ne najde. Saj je Kontovel daleč na okrog znan po svoji globoki narodni zavednosti. Pač pa boš našel na trojico zapeljanih fantičev, ki radi brezposelnosti agitirajo med mladino za italijansko komunistično stranko, kajti starejši se ne pustijo farbariti od komunističnih prerokov. Ta trojica zapeljancev se upa celo blati v »Delu« domače duhovnike in sramotiti našo pošteno vso pred vso javnostjo.

S takim pisanjem in zavijanjem »Dela«, ki objavlja dopise neodgovornih oseb pod rubriko »glasovi z dežele« ter jih olipša s podpisom »Komunistični vaščani«, se ne bomo bavili, ker smatramo to pod svojo resnostjo in častjo. Izjavljamo le na tem mestu, da bomo še v večji meri kot do sedaj skrbeli, da se bo naša mladina vzgajala v narodnem in verskem duhu in z vso previdnostjo izogibala one kuže, ki jo zanaša v vas glasilo italijanske komunistične stranke. Imenovani trojci, ki jo je krstilo »Delo« s komunističnimi vaščani, svetujemo, da preneha z izzivanjem in blatenjem duhovnikov in celokupne vasi. V nasprotnem slučaju bi bili primorani, da se poslužimo napram zapeljanim elementom sredstev, ki nam jih narokujejo dolžnosti za svoje otroke odgovornih starišev.

Kontovelski stariši.

— Pozdrav iz Tripoli. Vidmar Franc pošilja iz Tripoli vsem Jelšancem, posebno članom Čitalnice v Jelšanah, dalje vsem znancem in prijateljem mnogo pozdravov.

Iz urada polit. društva »Edinosti« v Trstu

- 1) F. K. Staroselo: Za Vas smo napravili potrebne korake; čakamo rešitev.
- 2) Jos. Pečarič, Trst: Vašo vlogo je računski dvor radi nekompetence povrniti ministrstvu notranjih zadev v rešitev.
- 3) Antonija vd. Trst: Čaka se informacije in razne listine, ki jih bodo preskrbela lokalna oblastva.
- 4) Marija vd. Cvetnić, Trst: Isto kakor pod 3 pri Taurčarjevi.
- 5) Andrej Melč, Trst: Isto kakor pod 3 pri Taurčarjevi.
- 6) F. vd. D., Podgrad: Isto kakor pod 3) pri Taurčarjevi.
- 7) N. Bubnič, Podgrad: Vam je priznana voj. pokojnina, ali zadeva se bo zavlekla, ker izplačilni uradi so preobloženi z delom.
- 8) Franciška vd. Blažič, Trst: Vam je priznana voj. pokojnina. Isto kakor pod 7) pri Bubniču.
- 9) Marija B., Milje: Vam je priznana pokojnina. Isto kakor pod 7) pri Bubniču.
- 10) Alb. Jerman, Trst: Po dostavitvi listin, ki jih je zakl. ministrstvo zahtevalo 13. t. m. bo prošnja rešena. Tajništvo.

DRUGI GLASBENO-DRAMATIČNI VEČER PRI SV. JAKOBU

Zadnji glasbeno-dramatični večer, ki se je vršil v nedeljo 4. oktobra t. l., je nudil onemu občinstvu, ki želi poleg svoje zabave koristiti tudi onim nedolžnim otrokom, ki so brez svoje krivde lačni in potrebni, toliko užitka, da je bila šentjakobska podružnica »Sol društva« prisiljena nadaljevati s takimi večeri in naprositi priznane moči za sodelovanje na drugem glasbeno-dramatičnem večeru, ki se bo vršil v nedeljo, dne 14. decembra t. l. zopet v dvorani »Del. kons. društva«. Marsikateremu na koncertne dvorane navajenemu inteligentnemu seveda šentjakobska podružnica »Sol društva« ne more preskrbeti lepe, akustične in zračne dvorane, toda vzlic temu so se odzvali povabilu že dosedaj najboljši moči, kakor prof. Ivancič s svojimi učenci, Bortolotijeva, pevsko društvo »Ilirija« pod vodstvom M. Pertota ter dramatični krožek »Čitalnice« z gg. Terčič in Širok. Ves čisti dobiček je namenjen otroški solski kuhinji, ki jo vzdržuje šentjakobska podružnica »Sol društva«, vsled česar smo prepričani, da bodo društva in občinstvo upoštevali to drugo prireditev.

PRIREDITEV MLADINE V PRID PODR. »SOLSKEGA DRUŠTVA« PRI SV. JAKOBU.

V nedeljo 23. t. m. priredi M. D. P. — Trst »Varietetni večer« v prid prepotrebni podružnici »Solskega društva« pri Sv. Jakobu.

Sporod bo zanimiv, izbran, z umetniškim akusom. Mladi zbor S. I. K. (Sv. M. Magd.) bo ta večer v prvi nastopil pred široko javnostjo. Zbrani mandolinistični odsek bo proizvajal težke operne komade in bo istotako prvi nastopil pred našo javnostjo. Dramatični odsek M. D. P. — Trst bo podal Nanjivo dramo v enem dejanju: »Viharji duše«. Za Trst nova, zelo efektivna igra.

Dramatični odsek Magdalenskega Sportno Izbrazovalnega Krožka priredi enodejansko Čehovo: »Medved snutač«, fina ruska komedija, ki je pred izbrano javnostjo že dosegla uspeh, ki ga zasluži.

V splošnem torej spored, ki mora zadovoljiti vsakogar. Če pa pomislimo, da gre čisti dobiček v korist plemenitih namenov, upamo in smo celo trdno prepričani, da ga ni Tržičana, ki ne pride v nedeljo ob 20. v dvorano PKD pri Sv. Jakobu, da prinese svoj obol našim malčkom na oltar.

Društvene vesti

REPRIZA »GOSPE BONIVARJEVE«.

V nedeljo popoldne ob 3.30 uprizaro Čitalnica pri Sv. Jakobu veselo komedijo, ki je ob primiri tako lepo uspevala. V glavnih vlogah igrajo vsi najboljši igralci iz prejšnjega tržaškega gledališča, g. Sila, g. Silova, g. Terčič in znani naš komik. Tudi vse ostale vloge so v dobrih rokah. Kdor se hoče zopet enkrat do solz nasmejati, pride v nedeljo k Sv. Jakobu. Določena je tako zgodnja ura, da bo dana možnost, da se prireditve lahko udeležijo tudi okoličani in tisti, ki ne morejo hoditi k večernim predstavam. Otrokom vstop zabranjen.

— Slov. ak. fer. dr. »Balkan«. Danes se bode vršil ob 20.30 redni sestanek. Pozivljamo tvariše, da v čim večjem številu posetijo sestanek, ki bo radi obširnega dnevnega reda zelo važen. Predavanje o radiotelegrafiji bo takisto zanimivo. Radi rešitve nekaterih važnejših vprašanj, pri katerih želi odbor slišati mnenje sestanka, ponovno pozivam člane, da se vsakdo odzove svoji dolžnosti. Vabljeni so tudi središčolci! — Točno ob 19. odoborova seja v običajni kavarni. — Predsednik.

— Pevsko društvo »Zvon« na Opčinah naznanja, da se bo vršila dne 23. t. m. v Kettejev dvorani veselica in prid našemu društvu s sledenim dnevnim redom: »Ej tedaj!« mešan zbor, skl. dr. Benj. Ipavec. »Pomlad« »Zenski« skl. Forster. »Zvonovi« živa shika skl. Sim. Gregorčič. »Oblaček, možki zbor skl. dr. Ipavec.

vec. »Lahko noč« mešan zbor. G. Ipavec. Burka v enem dejanju »Če sta dva«. Veseliga v enem dejanju »Ljubosumnost«. Med točkami svira domači orkester. Začetek točno ob 15.30 po prireditvi prosta zabava. Kdor želi smeha, naj nas pride v nedeljo obiskat v Kettejevo dvorano. K obilni udeležbi vabi Odbor.

— Plesna šola. Šentjakobska čitalnica je utorila plesno šolo pod vodstvo plesnega učitelja g. A. Pertota. Vaje se vršijo v dvorani D. K. D. Campo S. Giacomo 5 vsak četrtek od 8 do 10.30 zvečer in vsako nedeljo zjutraj od 10 do 1. ure.

— Dramatični odsek M. D. P. — Trst. Danes zvečer vaja za dramo »Viharji duše«. Isto-tako jutri zvečer. Nadalje pozivljamo vse one člane odseka, ki so pri zadnjem zabavnem večeru sodelovali pri žvižliki, da pridejo jutri zvečer v prostore PKD. — Načelnik.

Javna knjižnica podružnice šentjakobske čitalnice v Rocolu. Ugotoviti moramo razveseljivo dejstvo, da so naši zavedni Rocolčani razumeli važni in velikanski pomen novoustanovljene knjižnice, ki ima nalogo pospeševati prosveto po tem kraju. Zavedni Rocolčani so z vsmo in z veseljem posegli po samopomoči ter dokazali ostalim Slovencem, da nočejo na polju kulture in izobrazbe zaostajati za drugimi in ustanovili knjižnico, ki ima v zalogi že veliko število najboljših knjig, po katerih sega že lepo število članov. A to število je še premajhno, skromno. Ker pa so minuli časi, ko smo se Slovenci zadovoljevali z malim in se ponasali s pretirano skromnostjo, vsled katere smo tudi mnogo trpeli, je potrebno, da se vsi Rocolčani in bližnji okoličani stari kot mladi vnanjijo v knjižnico ter s tem direktno pripomorejo knjižnici k nabavi večjih množin knjig, da se polagoma doseže ona stopnja, ki jo zahtevajo moderna in dobro urejena knjižnica. Ta jim bo v ponos, čast in zadoščenje in to ob zavesti, da so sami in z lastnimi sredstvi največ pripomogli do razvita in napredka lastne kulturne ustanove.

Vsled tega ponovno pozivamo vse znanja željne — in tudi omahljive, da se otresejo vseh premislekov ter se vnanjijo v sedaj že redno poslujočo javno knjižnico, katere jim nudi mnogo gradiva v zabavo in izobrazbo. Knjižnica posluje redno vsako nedeljo od 10. do 12. ure v prostorih gospodarskega društva v Rocolu.

Rocolčani! Segajte po dobrem in poučnem čitvru! — Odbor »St. Čitalnice«.

SPORT

— Revanšna nogometna tekma med sportnim društvom »Jadran« iz Hrpeljah-Kozine in med sportnim klubom »Val« iz Barkovlj se bo vršila v nedeljo 23. t. m. ob 2.30 pop. na sportnem igrišču S. K. »Val« na Trsteniku nad Barkovljami.

LEPA NEDELJSKA ZMAGA ADRIJE NAD IRIDE — 9:2.

V nedeljo je v prijateljskem maču družina hazene »Adria« odnesla z igrišča lepo zmago nad drugorodno družino »Iride« z Reke. Kronični opazovalec razvoja tehnike naše hazenaške družine je zamogel v nedeljo opaziti neporečeno nje spopolnitev, zamoglo se je pa tudi opaziti nekaj, kar je pri drugih družinah redko — popolno harmonijo in jednako zaupanje cele družine v lastnega centra — kapitanka, ki je, tako noseč na sebi efektne faze igre, te faze tudi v neprelopljivi formi izrabila. Marsikdo bi morda na prvi pogled imenoval tako igro individualno, kar ni nikakor pravilno, kajti to je hotela cela družina in položila eventualni pozitivni uspeh tekme v roke kapitanki, ki je z igro, prepredeno s finesami, izredno močnim strelom na vrata, krasnimi fintami, nesebičnim podajanjem pred vratni in bliskovito naglico zadostila v polni meri svoji nalogi in jo tuptam skoro prekosila.

Navzlic zmagi 9:2 naj pa čitatelj, ki ni videl tekme, ne podcenjuje družine »Iride«. Ona je vreden tekmeec raznim hazenaškim družinam in tudi vreden tekmeec »Adriji«. Tehnika igre te družine ne zaostaja mnogo za tehniko »Adrije«. Posebno dolge pasaže med centrom, levim in desnim krilom je treba omeniti, ki so neštokrat ogrozile vrata »Adrije« — a v vrata streljajoče igralke so našle tam vedno vratarka »Adrije«, ki je, kakor se čita večkrat v sportnih listih, »sedemkrat obrnila ključ v njih«. Ako hočemo omeniti posamezne igralke, ki so se v igri izkazale, bi to bila vratarka in mala braniteljica »Iride«, ki je neštokrat ubranila močnejše napade »Adrije«. Se to lahko zabeležimo v čast družini »Iride«, da je igrala brez, sicer dovoljenih, toda za lepoto igre škodljivih brutalnosti. Ni šlo brez padanja, tuptam tudi kaznivega napadanja, a splošen vtis je bil najboljši.

Kronika igre: Ze v tretji minuti igre prisili »Iride« »Adrijo« v korner, ki ga pa ne izrabijo; takoj za tem je korner na strani »Iride«. V peti minuti igre notira center »Iride« z močnim izpadom visok goal proti »Adriji«. Mogočna želja za izravnanje je izpolnjena družini »Adrije« od centra, ki pol minute za tem izsili prvi goal proti »Iride«. Igra se potem razpreda v sredini igrišča do dvajsete minute, ko zopet močnejši izpad »Adrije« preseneti braniteljico in vratarka »Iride« s krasnim golom, streljanim zopet od centra. Napad »Iride« se poostri, visoke pasaže ne puste »Adriji« do žoge. V petnajseti minuti vendar pride desno krilo »Adrije« v nje posest in jo hitro poda centru, ki bliskovito zdrija proti vratom »Iride«, obide braniteljico in prebije vrata. Goal! Družina »Iride« napne svoje moči in pritiska »Adrijo« v brambo. Sledi en korner, dve minuti za tem (20.) goal proti »Adriji«. Iz sredine igrišča gre zopet igra pred vrata »Adrije«, zopet korner. »Adria« lepo brani, vratarka ubrani v petindvajseti minuti s krasnim bliskovitim prijemom gotov goal. Zog gre proti »Iride«, ki se reši v korner. Polčas!

V drugem polčasu je napad »Adrije« bolj kompakten in notira že v tretji minuti goal proti »Iride«, streljan zopet od centra. V četrthi minuti zopet. Peti goal! »Iride« preide v brambo, vendar dela močnejše izpade — vratarka »Adrije« reši pozicijo pred lastnimi vrati z lepim, a nevarnim izpadom. Sledi par kornerjev na

obeh straneh. Dva kornerja zaporedoma proti »Iride«, drugi prinese »Adriji« šesti goal. »Adria« razvije krasno tehniko v napadih, center »Adrije« išče slabe strani vratarka in strelja neprenehoma v vrata. Tu smo opazili, da so nebroj golov ubranili kot vrata. »Piccolo« bi dejal: I palli provvidenziali! V dvaindvajseti minuti ne more vratarka »Iride« ubraniti sedmega gola. Osmi mu sledi v trindvajseti minuti. Igra postaja ostra, »Adria« pritiska vedno bolj in »Iride« brani častno. Zaman. Se en goal prebije v devetindvajseti minuti vrata »Iride«. Žvižg sodnika. Konec!

Razmerje kotov 7:9 v prid »Adriji«.

Sodnik g. Gombač. Razburjen, nekoliko neodločen. Zopet prenežen in čudno pristanski (morda iz obzira do gostov). Predčasno zvižganje, ki moti igro. Razume dobro pravila igre, a je neodločen v slučajih, ko pravila niso merodajna. Vsako mogočnejše blokiranje igralke smatra kot prestopke, kar ni prav. Tri sekunde!

Publika res sportna. Proti koncu živahno vzklivanje »Adriji«, a tudi »supporters« Iride se javljajo. Vse prijateljsko, sportno.

Tekma je pustila najlepše vtise in nas sportnike resnično zadovoljila. — S. R.

VPRAŠANJE SODNIKOV.

Nedavno temu se je oglasil v »Edinosti« sportnik, ki je posebno stavil v ospredje vprašanje sodnikov pri nogometu in haženju ter priporočal »Sportnemu Udrudjenju«, da reši to pereče vprašanje čim prej. Povod mu je dala nekazna hazenaška tekma, katere potek je bil opisan v »Edinosti« s pripombo, da je bil sodnik pristanski. Že takrat sem se strinjal s »sportnikom«, a danes hočem podkrepiti njegov nasvet z novim dokazom.

Bi sem namreč v nedeljo v Hrpeljah pričel nogometne tekme med »Jadranom« in »Valom«. Res, da se ni moglo razviti prava tekma, kakor je poročevalec na kratko omenil v »Edinosti« od srede. Vendar je bilo pri vseh šikanah burje očividno, da ni bil sodnik na mestu. Nočem staviti dotičnika pred sportno poroto, ker je izhajalo njegovo postopanje mogoče iz neizkušenosti, pribiti pa hočem sledeče:

Izid tekme, ki je končala 2:1 v prid »Valu«, bi bil lahko drugačen. V prvem polčasu se je namreč zategnila igra za tri minute, kar je bilo »Jadranu« v prid, ker je igral z burjo, v drugem polčasu pa, ker je igral »Val« z burjo, se je prekinila igra skoraj četrh ure prej. »Valaši« bi morali streljati tri enajstmetrovke. Gol, ki ga je zabil »Val« v drugem polčasu iz kornerja, je bil napravljen po vseh pravih nogometnih, a ga sodnik ni hotel priznati. Ponašljam, da je izhajalo tako sodnikovo postopanje mogoče iz neizkušenosti, a bi znalo imeti v drugih slučajih težke posledice za prijateljsko razmerje med tekmujočima četama. Dobil sem sicer vtis, da so sprejeli »Valaši« te krivice popolnoma apatično, ko pa bi tekmovalo namesto disciplinirane čete »Vala« moštvo kakega drugega društva, bi si razlagalo sodnikovo postopanje povsem drugače. Na sportnem prostoru nastane tedaj prerakanje med nogometasi. Bolj razgreti se navadno zaganjajo v sočnika, ki je primoran take razgrajave izključiti. Pri takih pri-

kah se deli navadno tudi občinstvo v dva tabora.

V interesu sporta je tedaj, da »Sportno Udrudjenje« takoj reši to vprašanje. Le izkušen in odločen sodnik lahko drži igro na oni stopnji, ki daje toliko enemu kolikor drugemu tekmeču zavest, da se mu ne godi krivica. Tudi nima poražena četa nobenega odgovora in gleda svojega zmagovalca le kot učitelja, od katerega se je nekaj naučila. Želim, da bi vsaka tekmovalna četa ohranila do nasprotnice ono prijateljstvo, ki ju je vezalo pred tekmo. Le tako se bo razvil nogometni sport v oni smeri, ki so si jo načrtala vsa naša sportna društva. — Nogometasi.

Iz tržaškega življenja

— Nesreča na parku. Na angleškem parku »Lady Katkleen«, zasidranem pri škeđenjskih plavžih, se je večeraj popoldne ponesrečil 18-letni mornar Aleksander Austron, doma iz Middleborougha. Pri delu je prišel z levo roko pod žico parnega vretena, ki služi za razkladanje in nakladanje tovorov. Mladenec je zadobil hude poškodbe; zlomilo mu je nartne kosti in tri vrste. Z avtomobilom rešine postaje je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelku.

— Velik požar v prosti luki. Sinoči okoli 23. ure je izbruhnil v prosti luki V. E. III. velik požar; iz neznanih vzrokov je pričelo goreti v skladišču premoga na pomolu št. 0. Čuvaji bližnjih skladišč so obvestili telefonično poveljstvo mestnih gasilcev, ki je odposlalo na lice mesta oddelke gasilcev. Ogenj se je zelo naglo razširil. Zavzel je že tako velik obseg, da prvotno odposlano moštvo ni bilo kos težkemu delu. Radi tega sta bila poslana na pomoč še dva druga oddelka s parnimi brizgalnicami. V pozni uri so bili gasilci še pri delu.

(Dalje na IV. strani)

K srebrni poroki

Ane in Karla Sancin (Cin)

čestitajo sestra in nečaki.

Škeđenj, 20. novembra 1924.

Mali oglasi

ISCEM služkinjo, ki govori italijansko, pridno, pošteno, večšo vseh hišnih del. Rojan — Molni 682, Bolle. 1493

SLUŽKINJA za trgovino na Krasu in za hišna dela, samska ali vdova brez otrok, od 40 do 60 let stara, se išče. Prednost imajo one z dežele. Naslov pri upravnistvu. 1488

HIŠNA, dobra kuharica, dobi takoj mesto v vili (družina obstoječa iz treh oseb). Plača dobra. Via Commerciale 353. Predstaviti se je s knjižico. 1489

AVTO, 4 tonski, znamka Laurin-Klement v brezhibnem stanju, se poda po nizki ceni, radi odpotovanja. Franc Dekleva, Vipava. 1491

DELA VCI za grobo in fino izdelovanje bičevnikov (oblari in strugari) se sprejmejo. so na razpolago. Plača po dogovoru. Og. rin Peric, Lavrica pri Ljubljani S. H. S. 1490

ZAHVALA.

Če je moglo kaj ublažiti našo neizmerno bol ob priliki izgube našega nepozabnega

Ivana Kačiča

so bili izredni dokazi sočutja, ki so nam došli od blizu in daleč od njegovih kolegov, prijateljev in znancev. Vsem, ki so nam stali ob strani tekom njegove bolezni, vsem onim, ki so nas tolažili, vsem darovalcem cvetja in spremljevalcem na njegovi zadnji poti, dolgujemo najglobljejšo zahvalo.

Dolžne se čutimo posebno se zahvaliti dr. Bačarju, ki je stal pokojniku ob strani do zadnjega zdihljaja, dr. Osvaldu in dr. Pavi, ki so, vsi trije, skušali blaziti njegove bolečine, čast g. Doktoricu, ki je pokojnika previdel s tolažili sv. vere in ga spremljal do groba. — Vsem, vsem tisočera hvala!

GORICA, 18. novembra 1924.

Marica vd. Kačič roj. Benedek

v imenu otrok in sorodnikov.

PODLISTEK

W. Collins:

BREZ IMENA (172)

Roman.

Peti prizor

Baliol-Cottage, Dumfries.

Prvo poglavje.

3. novembra okoli enajste ure v zajtrkovalnici v Baliol-Cottage. Miza se je nahajala v neprijetnem prehodnem stanju, zakaj bila je pogrnjena za dve osebi. Eno je že odšla, za drugo je bilo vse nedotaknjeno. Pogled na jajče lupine, napol objedeno ribje okostje, krušne mrvce na krožniku in dnušče v skodeli mora preganiti še tako dober tek. Če je bil predhodnik pri mizi tudi lastni otrok ali lastna žena, tedaj se bo prihodnji jedec gotovo čutil užaljenega pri pogledu na ostanke zajtrka.

Nekaj takinega je občutil Noel Vanstone, ko je nekaj po enajsti stopil skrajšani mizi v zajtrkovalnici v Baliol-Cottage. Nevoljno je gledal na mizo in pozvonil.

»Pospravite.« je rekel dekletu. »Ali je vaša gospodinja proč?«

»Da, gospod, odšla je že pred eno uro!«

»Poišite Lojzo goril!«

Stopil je k oknu. Trenotno razburjenje se je poleglo, ostal pa je že izraz nevolje. Od svoje poroke sem se shajal, lica so mu upadla, njegova usala postava je bila upognjena na prejšnji, barva je izgubila, ostala je samo bleda blebda. Tanke vlaknaste brke niso bile več

skrbno navzgor zavahane, ampak so mu visele čez zlovoljno zaokrožene ustne. Deset ali dvajset tednov njegovega zakona so izdali za deset ali dvajset let. Mehanično je trgal liste iz erike na oknu in brez misli mrmral skozi zobe neko pesem. Soince je sijalo tako močno, kakor da je za dva meseca nazaj v letu, toda če bi se prijazna pokrajina zavila v megle in dež, bi se mu zdelo ravno tako lepa, kakor zdaj.

»Pripravite čaj.« je rekel, ko je Lojza vstopila. »Popolnoma sem zapuščen, nihče se zame ne briga.«

Skromna Lojza je molče izvršila svojo nalogo.

»Ali vam je gospodinja kaj naročila zame, ko je odšla?«

»Nič posebnega, gospod. Rekla je samo, da bi zakasnila, če bi odlašala z zajtrkom.«

»Drugčica nič?«

»In da se vrne bržkone koncem tedna.«

»Ali je bila dobre volje?«

»Ne, gospod. Gospa se mi je zdelo slabe volje. Kaj naj še napravim?«

»Ne vem. Počakajte nekaj trenutkov.«

Neveselo se je spravil nad zajtrk. Lojza je čakala pri durih.

»Zdi se mi, da vaša gospodinja ni bila že dolgo časa dobre volje.« je začel nepotrpežljiv.

»Gospa ni bila posebno vesela.«

»Kaj mislite s tem reči, ne posebno vesela? Kaj izbegavate? Ali ne pomenim jaz nič v bizi? Ali ne smem jaz nitesar zvedeti? Vasa gospodinja je odpotovala po svojih opravkih, me pusti samega kot otroka, in jaz ne smem po njej niti vprašati. In jaz naj pustim, da mi

POKVARJENE testenine, za krmo se prodajo v trgovini jestvin, via Udine 19. 1492

GLASOVIRJE v vsakem stanju popravilja, uglašuje, kupuje in ceni. Pečar, Trst, Via Molino a vapore 3/II. 7

KRONE, goldinarje, zlato, srebro, briljante, platin in zobovje kupuje in plačuje po najvišjih cenah znana zlatarna Triputti, Via Vincenzo Bellini št. 13. 1425

L. PETRIČ, mehanik Trnovo II. Bistrica priporoča cenj odjemalcem svojo trgovino dvo-koles in živalnih strojev. Sprejema vsa, v to svrhu spadajoča dela. V zalogi ima vedno vse nadomestne dele. 1474

KAM GRES? K. Maksu Guliču, ki je odprl gostilno »Bar Bayadera«, Corso Garibaldi št. 32. Prodaja istrski refošk in belo »malva-zio« po L. 2.80 liter, marsalo in vermout po L. 5.60, tropinovec po L. 14.—. Kuhinja z gorkimi in mrzlimi jedili, vedno pripravljenimi. Kava expres in vsakovrstni likerji. Specialitete gñjati pečene v testu, po L. 1.50 porcija. Odprto do 1 ure popoldne. Svoji k svojim. 1451

KANARČKI »Harz« dobri pevci, (pojejo tudi ponoči), se prodajo po nizki ceni. Via Gattari št. 23/III. 1478

PIANINO, zadnja spopolnitev, prekrizane strune, mehanizem Renner Stüdtgart, se prod. Via Solitaria št. 25/III. 1487

PO NAJVIŠJIH cenah kupujem: rabljene stroje, staro železo, kovine, čunje, rabljene sode. Znidarski, Via S. Giustina št. 8. Trst. 1454

SABICA, avtorizirana, sprejema naseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zjamčena. Slav. Via Giulia 29. 1459

Zlato, srebro, krone, platin, zobovje kupuje Zlatarna ALBERT POUH Trst, Via Ma zini 46

Posojilnica na Slapu pri Vipavi registrirana zadruga z neomejeno zavezo vabi svoje zadržnike na

redni občni zbor ki se bo vršil

dne 29. novembra 1924 ob 14. uri pop. v posojilnični pisarni v Vipavi.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnikstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1923.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Sprememba pravil.
5. Volitev članov nadzornikstva in načelnikstva.
6. Slučajnosti.

V Vipavi, dne 17. novembra 1924.

NAČELNIŠTVO.

NB. Ako bi ob določeni uri ne bilo zbranih zadostno število članov, se bo vršil občni zbor eno uro pozneje, na istem mestu in z istim dnevnim redom in bo sklepal brezpogojno. 694
